TÒA ÁN NHÂN DÂN **HUYỆN LÂM HÀ** **TỈNH LÂM ĐỒNG**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 07/2024/QĐST-VDS	*Lâm Hà, ngày 20 tháng 8 năm 2024*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN LÂM HÀ, TỈNH LÂM ĐỒNG

- Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Phạm Phước Minh Phong.

- Thư ký phiên họp: Ông Lê Văn Cương - Thư ký Tòa án nhân dân huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Hằng - Kiểm sát viên.

Ngày 20 tháng 8 năm 2024, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 86/2024/TLST-VDS ngày 17 tháng 4 năm 2024 về việc "*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*" theo Quyết định mở phiên họp số 04/2024/QĐST-DS ngày 07 tháng 8 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:

Bà Võ Thị H, sinh năm 1966; địa chỉ: Thôn T, xã T, huyện L, tỉnh Lâm Đồng. Có đơn xin vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà Võ Thị H:

Bà là mẹ của anh An Văn T (sinh ngày 17/3/1991), cha của anh T là ông An Văn T1 (chết năm 2019), em của anh T là An Văn V, sinh năm 1993 và An Văn C, sinh năm 1995.

Từ khi sinh ra đến khi học lớp 12 anh T vẫn phát triển bình thường; đến năm 2011, anh T bắt đầu có những biểu hiện bất thường trong cuộc sống đời thường như trầm cảm, hay lo lắng, sợ tiếp xúc với nơi đông người, tình trạng bệnh ngày càng nặng, biểu hiện sự hoang tưởng, giữa đêm khuya anh T ra bờ ao, ra vườn cà phê ngồi một mình và đã có lần anh T nhảy xuống ao.

Khi thấy anh T có biểu hiện như vậy, bà đã đưa anh T đến Bệnh viện T2 tại tỉnh Đồng Nai khám và được Bác sỹ cho biết anh T mắc bệnh Tâm thần phân liệt. Sau khi điều trị tại Bệnh viện 03 tháng thì thấy anh T trở lại bình thường, nên bà đưa anh T về nhà chăm sóc, uống thuốc theo sự chỉ định của Bác sỹ.

Đến năm 2015, anh T lại tái phát bệnh ở mức độ nặng, không nhận thức được hành vi của mình, đập phá đồ đạc trong nhà, la hét, chửi bới và đánh cả những người trong gia đình.

Gia đình đã nhiều lần đưa anh T nhập viện và điều trị lâu dài tại Bệnh viện T2, nhưng bệnh của anh T vẫn không cải thiện được mà ngày càng nặng hơn. Theo kết luận chẩn đoán của Bệnh viện thì anh An Văn T bị tâm thần phân liệt thể Paranoid.

Vì vậy, bà đề nghị Tòa án tuyên bố anh An Văn T là người mất năng lực hành vi dân sự để làm thủ tục phân chia di sản thừa kế.

Tại phiên họp;

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng phát biểu ý kiến về việc tuân theo pháp luật của những người tiến hành tố tụng, người tham gia tố tụng trong quá trình giải quyết vụ án kể từ khi thụ lý cho đến khi mở phiên họp là đúng trình tự pháp luật.

Về nội dung: Đề nghị chấp nhận yêu cầu của bà Võ Thị H, tuyên bố anh An Văn T mất năng lực hành vi dân sự.

Về chi phí tố tụng: Bà Võ Thị H tự quyết toán với Trung tâm P1.

Lệ phí giải quyết việc dân sự: Buộc bà Võ Thị H chịu 300.000 đồng lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng nhận định:

[1] Về tố tụng: Tại phiên họp người yêu cầu bà Võ Thị H vắng mặt và có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt. Căn cứ khoản 2 Điều 367 Bộ luật Tố tụng dân sự Tòa án tiến hành phiên họp theo thủ tục chung.

[2] Về thẩm quyền: Bà Võ Thị H có đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố con ruột là anh An Văn T, sinh năm 1991 mất năng lực hành vi dân sự. Anh An Văn T cư trú tại thôn T, xã T, huyện L, tỉnh Lâm Đồng. Vì vậy, Tòa án nhân dân huyện Lâm Hà thụ lý yêu cầu của bà H là đúng quy định tại các Điều 27, 39 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[3] Về nội dung yêu cầu: Xét thấy, quá trình chung sống vợ chồng bà H, ông T1 sinh được 03 (ba) người con, trong đó có anh An Văn T. Từ khi sinh ra cho đến khi học lớp 12 anh T vẫn bình thường, sau đó anh T bắt đầu có những biểu hiện bất thường như trầm cảm, hay lo lắng, sợ tiếp xúc với nơi đông người, hoang tưởng,

tình trạng bệnh ngày càng nặng hơn. Gia đình đã đưa anh T đến Bệnh viện T2 tại tỉnh Đồng Nai khám và được chuẩn đoán bệnh Tâm thần phân liệt thể P (Mã ICD-10:F20.0), theo Giấy xác nhận số 94/XN-BV ngày 20/6/2022 của Bệnh viện T2.

Hiện nay, anh T đã không nhận thức được hành vi của mình. Để làm thủ tục mở thừa kế, bà Võ Thị H là mẹ ruột của anh An Văn T yêu cầu Tòa án tuyên bố anh T là người mất năng lực hành vi dân sự.

Quá trình giải quyết việc dân sự, Tòa án đã tiến hành trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với anh An Văn T. Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần số 173/KLGĐTC ngày 30/7/2024 của Trung tâm P1 đã kết luận: "*Kết luận về y học: Hiện tại đương sự bị bệnh: Tâm thần phân liệt thể Paranoide (F20.0 - ICD10). Kết luận về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Hiện tại đương sự: Mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi*".

Theo quy định tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự năm 2015 thì: "*Khi một người bị bệnh tâm thần mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở giám định pháp y tâm thần*".

Căn cứ kết luận giám định pháp y tâm thần trên, Tòa án cần chấp nhận yêu cầu của bà H để tuyên bố anh An Văn T mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ.

[4] Về lệ phí việc dân sự: Buộc bà Võ Thị H phải chịu 300.000 đồng lệ phí giải quyết việc dân sự.

[5] Về chi phí tố tụng: Bà Võ Thị H tự quyết toán với Trung tâm P1 nên không xem xét đề cập.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27; Điều 39; các Điều 149, 361; khoản 2, 3 Điều 367; các Điều 370, 371, 372, 376 và Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự;

Căn cứ Điều 22 của Bộ luật Dân sự;

Căn cứ Nghị quyết số 326/UBTVQH 14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Võ Thị H về việc yêu cầu tuyên bố anh An Văn T là người mất năng lực hành vi dân sự.

Tuyên bố: Anh An Văn T, sinh năm 1991; địa chỉ: Thôn T, xã T, huyện L, tỉnh Lâm Đồng là người mất năng lực hành vi dân sự.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Buộc bà Võ Thị H phải chịu 300.000 đồng lệ phí giải quyết việc dân sự, nhưng được trừ vào số tiền 300.000 đồng tạm ứng lệ phí giải quyết việc dân sự đã nộp theo Biên lai thu tiền tạm ứng án phí, lệ

phí Tòa án số 0004632 ngày 15/4/2024 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng. Bà Võ Thị H đã nộp đủ lệ phí.

3. Quyền kháng cáo: Người yêu cầu vắng mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Viện kiểm sát nhân dân cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

THẨM PHÁN- CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Nơi nhận:
- VKSND H. Lâm Hà;
- Chi cục THADS H. Lâm Hà;
- UNND xã Tân Thanh, H. Lâm Hà;
- Đương sự;
- Lưu hồ sơ việc.

Phạm Phước Minh Phong